

دانشکده‌ی علوم تربیتی و روان‌شناسی

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد در رشته‌ی فلسفه‌ی آموزش و پرورش

مقایسه‌ی افسانه‌های ایرانی، کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی و
کتاب‌های داستانی - تصویری خارجی بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی

به‌وسیله‌ی

راضیه سهرابی

استاد راهنما

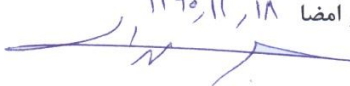
دکتر مرتضی خسرونژاد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اظہارنامہ

اینجانب راضیہ سہرابی دانشجوی رشته‌ی فلسفہ‌ی آموزش و پرورش گرایش تعلیم و تربیت اسلامی دانشکده‌ی روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه شیراز اظہار می‌کنم کہ این پایان‌نامہ حاصل پژوهش خودم بوده و در جاهایی کہ از منابع دیگران استفاده کرده‌ام، نشانی دقیق و مشخصات کامل آن را نوشته‌ام. ہم‌چنین اظہار می‌کنم کہ تحقیق و موضوع پایان‌نامہ‌ام تکراری نیست و تعہد می‌نمایم کہ بدون مجوز دانشگاه دستاوردهای آن را منتشر ننموده و یا در اختیار غیر قرار ندهم. کلیہ حقوق این اثر مطابق با آیین‌نامہ‌ی مالکیت فکری و معنوی متعلق بہ دانشگاه شیراز است.

نام و نام خانوادگی: *راضیہ سہرابی*

تاریخ و امضا ۱۸، ۱۱، ۱۳۹۹

به نام خدا

مقایسه‌ی افسانه‌های ایرانی، کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی و کتاب‌های داستانی - تصویری
خارجی بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی

به کوشش
راضیه سهرابی

پایان‌نامه
ارائه‌شده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه به‌عنوان بخشی
از فعالیت‌های تحصیلی لازم برای اخذ درجه‌ی کارشناسی ارشد

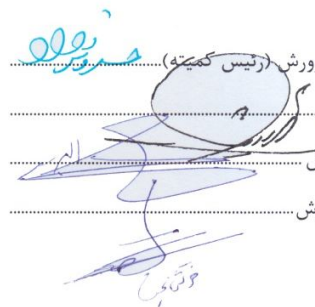
در رشته‌ی
تاریخ و فلسفه‌ی آموزش و پرورش

از دانشگاه شیراز
شیراز
جمهوری اسلامی ایران

ارزش‌یابی‌شده توسط کمیته‌ی پایان‌نامه با درجه‌ی:

دکتر مرتضی خسرونژاد، استادیار بخش مبانی آموزش و پرورش (رئیس کمیته)
دکتر محمد مزیدی، دانشیار بخش مبانی آموزش و پرورش
دکتر محبوبه البرزی، استادیار بخش مبانی آموزش و پرورش
دکتر فریبا خوشبخت، استادیار بخش مبانی آموزش و پرورش

دی ۱۳۹۰

تقدیم به:

پدر و مادر عزیزم

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان

که در این سردترین روزگاران بهترین پشتیبان

است.

و

برادرانم

به پاس مهربانی همیشگی شان

سپاس‌گزاری

سپاس فراوان پروردگار یکتا را که هستی‌مان بخشید، به طریق علم و دانش رهنمونمان شد، به هم‌نشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه‌چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت.

اکنون که آخرین مرحله از دوره‌ی کارشناسی ارشد را سپری می‌کنم بر خود لازم می‌دانم که سپاس‌گزار تمام عزیزانی باشم که در این مسیر یاریم نمودند.

مراتب سپاس صمیمانه خود را از استاد راهنمای خوبم جناب آقای دکتر مرتضی خسرونژاد که در تمام مراحل انجام این پایان‌نامه همواره مشوق و پشتیبان من بوده و با رهنمودهای ارزنده خود راهگشای من بوده‌اند، ابراز می‌نمایم. هم‌چنین کمال تشکر را از اساتید مشاورم جناب آقای دکتر مزیدی، سرکار خانم دکتر البرزی و سرکار خانم دکتر خوشبخت دارم.

هم‌چنین از همه‌ی دوستان خوبم که مهربانی‌های همیشگی‌شان، همواره دلگرم‌کننده‌ی من بوده است، نهایت سپاس و قدردانی را دارم.

واپسین، و نه کم اهمیت‌ترین سپاسم نیز نثار اعضای خانواده‌ام که نه فقط در طول این دوره، که همه‌ی عمر، پشت و پناهم بوده‌اند و من نیلوفرانه به سرو وجودشان تکیه کرده‌ام.

چکیده

مقایسه‌ی افسانه‌های ایرانی، کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی و کتاب‌های داستانی - تصویری خارجی
بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی

به‌کوشش:

راضیه سهرابی

هدف از پژوهش حاضر، مقایسه‌ی افسانه‌های ایرانی، کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی و کتاب‌های داستانی - تصویری خارجی بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی بوده است. داستان‌های مورد بررسی در این پژوهش، شامل 10 افسانه‌ی ایرانی موجود در کتاب قصه‌های صبحی، 10 کتاب داستانی - تصویری ایرانی و 10 کتاب داستانی - تصویری خارجی برگزیده از سوی شورای کتاب کودک بین سال‌های 1380 تا 1385، متناسب برای گروه سنی "الف" و "ب" بود که به صورت تصادفی انتخاب شدند. این متون داستانی با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی قیاسی و بر اساس مؤلفه‌های تفکر فلسفی "فیلیپ کم" مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند. نتایج پژوهش نشان داد که میان کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی و افسانه‌های ایرانی بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی "کم" تفاوت قابل ملاحظه‌ای وجود ندارد اما میان داستان‌های ایرانی و خارجی بر این مبنا تفاوت وجود دارد. کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی و افسانه‌های ایرانی از مؤلفه‌های تفکر فلسفی بیشتری نسبت به داستان‌های خارجی برخوردار و در نتیجه غنی‌تر از آن‌ها بودند. همچنین در بین کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی، داستان خانم سیب و آقای هندوانه، در بین کتاب‌های داستانی - تصویری خارجی، داستان پوکی دنیا را درست می‌کند و در بین افسانه‌های ایرانی، افسانه‌ی زور، غنی‌تر از سایر متون بودند. نتیجه‌ی دیگری که این پژوهش در پی داشت این بود که هر سه گروه متون داستانی مورد بحث، از مؤلفه‌های تفکر فلسفی، حتی به میزان اندک برخوردار بودند.

واژه‌های کلیدی: تفکر فلسفی، مؤلفه‌های تفکر فلسفی "فیلیپ کم"، افسانه‌های ایرانی، کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی، کتاب‌های داستانی - تصویری خارجی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: کلیات
2	1-1-1- مقدمه
4	2-1-1- بیان مسأله
6	3-1-1- ضرورت و اهمیت پژوهش
7	4-1-1- اهداف پژوهش
8	5-1-1- تعاریف مفهومی واژه‌ها و اصطلاحات
	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه‌ی انتقادی پژوهش
11	1-2-1- مبانی نظری
11	1-1-2- تفکر
16	2-1-2- انواع تفکر
16	1-2-1-2- تفکر منطقی
17	2-2-1-2- تفکر انتقادی
19	3-2-1-2- تفکر خلاق
21	4-2-1-2- تفکر فلسفی
23	3-1-2- ارتباط انواع تفکر
24	4-1-2- تفکر فلسفی در داستان
26	5-1-2- فلسفه برای کودکان و نوجوانان
29	1-5-1-2- ریشه‌های تاریخی فلسفه برای کودکان و نوجوانان
29	1-1-5-1-2- سقرات
29	2-1-5-1-2- افلاتون

- 30.....دکارت.....3-1-5-1-2
- 30.....روسو.....4-1-5-1-2
- 31.....کانت.....5-1-5-1-2
- 31.....هگل.....6-1-5-1-2
- 32.....پیرس.....7-1-5-1-2
- 32.....دیویی.....8-1-5-1-2
- 32.....ویگوتسکی.....9-1-5-1-2
- 33.....متیو لیپمن.....10-1-5-1-2
- 34.....آن مارگارت شارپ.....11-1-5-1-2
- 36.....گرت. بی متیوز.....12-1-5-1-2
- 37.....اسکار برینیفیر.....13-1-5-1-2
- 38.....رابرت فیشر.....14-1-5-1-2
- 39.....پر یسپرسن.....15-1-5-1-2
- 40.....مایکل سسویل.....16-1-5-1-2
- 42.....لریسا رتیونسکی.....17-1-5-1-2
- 44.....گیلبرت بورگ.....18-1-5-1-2
- 45.....فیلیپ کم.....19-1-5-1-2
- 48.....فلسفه برای کودکان در ایران.....2-5-1-2
- 50پیشینه‌ی پژوهش.....2-2
- 50پیشینه‌ی پژوهش در خارج از ایران.....1-2-2
- 52پیشینه‌ی پژوهش در ایران.....2-2-2
- 52.....داستان و تفکر.....1-2-2-2
- 58.....داستان.....2-2-2-2
- 61.....تفکر.....3-2-2-2

61 3-2- بحث و جمع‌بندی

63 4-2- پرسش‌های پژوهش

فصل سوم: روش پژوهش

66 1-3- طرح پژوهش

69 2-3- نمونه‌ی پژوهش

70 3-3- روش داده‌یابی

70 4-3- روش داده‌کاوی

71 5-3- اعتبارسنجی پژوهش

72 6-3- حساسیت پژوهشگر

فصل چهارم: تحلیل و بررسی

75 1-4- پرسش اول

75 1-1-4- خاله سوسکه

78 2-1-4- غوزه

80 3-1-4- شیرشکر

82 4-1-4- دم‌دوز

84 5-1-4- کلاغ و روباه

86 6-1-4- کدو قلقله‌زن

87 7-1-4- روباه و لک‌لک

89 8-1-4- روباه پیر

92 9-1-4- پیرزن

94 10-1-4- زور

98 2-4- پرسش دوم

- 99 1-2-4 - خانم سیب و آقای هندوانه
- 101 2-2-4 - مترسک، موش، پرنده
- 103 3-2-4 - زیباترین آواز
- 105 4-2-4 - لبخند نیلوفر
- 107 5-2-4 - شما یک دماغ زرد ندیدید؟
- 109 6-2-4 - توپ قرمز
- 110 7-2-4 - قهوه‌ای
- 112 8-2-4 - پوست پسته
- 113 9-2-4 - خرگوش و رودخانه
- 115 10-2-4 - موش بازیگوش
- 119 3-4 - پرسش سوم
- 119 1-3-4 - پوکی دنیا را درست می‌کند
- 122 2-3-4 - جنگل کوچک
- 124 3-3-4 - کیسه‌ی خالی
- 126 4-3-4 - مترسک مواظب هندوانه‌هاست
- 127 5-3-4 - نی‌نی چه می‌خواهد؟
- 129 6-3-4 - اما فردیناند این کار را نکرد
- 130 7-3-4 - چه کسی آلفونس ابری را می‌ترساند؟
- 132 8-3-4 - شیر یا گربه
- 134 9-3-4 - قول بچه قورباغه
- 135 10-3-4 - کجاست آن آلفونس همیشگی؟
- 139 4-4 - پرسش چهارم
- 141 5-4 - پرسش پنجم
- 143 6-4 - پرسش ششم

145 7-4- پرسش هفتم

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

149 1-5- مقدمه

150 2-5- اهمیت ادبیات داستانی برای کودکان

3-5- مقایسه‌ی افسانه‌های ایرانی، کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی و کتاب‌های داستانی -

تصویری خارجی بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی 151

4-5- مؤلفه‌های تفکر فلسفی موجود در متون داستانی 157

1-4-5- مؤلفه‌های تفکر فلسفی موجود در افسانه‌های ایرانی 160

2-4-5- مؤلفه‌های تفکر فلسفی موجود در کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی 161

3-4-5- مؤلفه‌های تفکر فلسفی موجود در کتاب‌های داستانی - تصویری خارجی 164

5-5- متون داستانی مناسب بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی 166

1-5-5- افسانه‌های ایرانی مناسب بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی 166

2-5-5- کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی مناسب بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی 166

3-5-5- کتاب‌های داستانی - تصویری خارجی مناسب بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی 167

6-5- سخن آخر (تحلیل به شیوه‌ای دیگر) 168

7-5- پیشنهادهای پژوهش 174

1-7-5- پیشنهادهای پژوهشی 174

2-7-5- پیشنهادهای کاربردی 175

فهرست منابع

176 منابع فارسی

183 منابع انگلیسی

فهرست جدول‌ها

- جدول 3-1- مؤلفه‌های تفکر فلسفی 67
- جدول 4-1- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های افسانه‌ی خاله سوسکه 77
- جدول 4-2- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های افسانه‌ی غوزه 79
- جدول 4-3- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های افسانه‌ی شیرشکر 81
- جدول 4-4- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های افسانه‌ی دم دوز 83
- جدول 4-5- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های افسانه‌ی کلاغ و روباه 85
- جدول 4-6- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های افسانه‌ی کدو قلقله‌زن 87
- جدول 4-7- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های افسانه‌ی روباه و لک‌لک 88
- جدول 4-8- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های افسانه‌ی روباه پیر 90
- جدول 4-9- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های افسانه‌ی پیرزن 93
- جدول 4-10- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های افسانه‌ی زور 95
- جدول 4-11- مؤلفه‌های موجود در افسانه‌های ایرانی 96
- جدول 4-12- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان خانم سیب و آقای هندوانه 99
- جدول 4-13- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان مترسک، موش، پرنده 102
- جدول 4-14- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان زیباترین آواز 104
- جدول 4-15- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان لبخند نیلوفر 106
- جدول 4-16- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان شما یک دماغ زرد ندیدید؟ 108
- جدول 4-17- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان توپ قرمز 110
- جدول 4-18- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان قهوه‌ای 111
- جدول 4-19- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان پوست پسته 113
- جدول 4-20- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان خرگوش و رودخانه 114
- جدول 4-21- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان موش بازیگوش 116

- جدول 4-22- مؤلفه‌های موجود در کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی 117
- جدول 4-23- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان پوکی دنیا را درست می‌کند 121
- جدول 4-24- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان جنگل کوچک 124
- جدول 4-25- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان کیسه‌ی خالی 126
- جدول 4-26- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان مترسک مواظب هندوانه‌هاست 127
- جدول 4-27- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان امافردینانند این کار را نکرد 130
- جدول 4-28- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان چه کسی آلفونس ابری را می‌ترساند 131
- جدول 4-29- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان شیر یا گربه 133
- جدول 4-30- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان قول بچه قورباغه 135
- جدول 4-31- مؤلفه‌های موجود در پاراگراف‌های داستان کجاست آن آلفونس همیشگی؟ 136
- جدول 4-32- مؤلفه‌های موجود در کتاب‌های داستانی - تصویری خارجی 137
- جدول 4-33- مقایسه‌ی افسانه‌های ایرانی منتخب با هم 140
- جدول 4-34- مقایسه‌ی کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی منتخب با هم 142
- جدول 4-35- مقایسه‌ی کتاب‌های داستانی - تصویری خارجی منتخب با هم 144
- جدول 4-36- مقایسه‌ی افسانه‌های ایرانی، کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی و کتاب‌های
داستانی - تصویری خارجی 146

فصل اول:

کلیات

فصل اول: کلیات

1-1- مقدمه

در دنیای معاصر که اطلاعات و ارتباطات اساس فعالیت‌های بشری را موجب می‌شود، ایجاد و کسب مهارت‌های فکری مناسب، ضرورتی انکارناپذیر است (گوچ¹، 1991، به نقل از اسلامی، 1382). تفکر، توانمندی خاص بشری و عالی‌ترین شکل فعالیت عقلی است که بر اساس دیدگاه متخصصان تعلیم و تربیت، قابلیت آموزش و پرورش دارد. فیشر² (1385) معتقد است تفکر، هر نوع فعالیت ذهنی است که به تدوین یا حل یک مسأله، تصمیم‌گیری و فهم مطلب کمک می‌کند.

ریچاردز³ (2007) ضمن بیان شاخص‌های تفکر از جمله پشتکار، مدیریت، انعطاف‌پذیری، تخیل، ابداع، جمع‌آوری اطلاعات از طریق حواس و گوش دادن فعال، معتقد است متفکران خوب کسانی هستند که نه تنها در روش‌های تفکر خود ماهرند، بلکه می‌دانند مسائل را چگونه حل کنند، به عبارتی این افراد عادات فکری خوبی دارند.

زمانی که صحبت از مهارت‌ها و عادت‌های تفکر می‌شود، انواع تفکر که در ادبیات تحقیق به ویژه از اوایل دهه‌ی هفتاد به شکل‌ها و صورت‌های مختلف مورد پژوهش و تفحص قرار گرفته‌اند، نمایان می‌گردد؛ از جمله تفکر انتقادی⁴، تفکر خلاق⁵ و تفکر فلسفی⁶.

¹Gough

²Fisher

³Richards

⁴Critical Thinking

⁵Creative Thinking

⁶Philosophical Thinking

از میان این گروه از شیوه‌های تفکر، تفکر فلسفی اهمیت به‌سزایی دارد. اسمیت¹ (1377) با مطرح ساختن تفکر فلسفی، فلسفه را به‌عنوان یک روش و فعالیت نگاه می‌کند و معتقد است تفکر فلسفی به معنای فلسفی فکر کردن است و از ویژگی‌های جامعیت، انعطاف‌پذیری و ژرفا برخوردار است.

انسان برخوردار از تفکر فلسفی زندگی را به صورت یک کل و جریان پیوسته می‌بیند، او در برخورد با امور، ابعاد متفاوت را در نظر می‌گیرد و به ژرفای پدیده‌ها و مسائل می‌نگردد (اسمیت، 1377) و می‌پذیرد که عقیده‌های گوناگونی وجود دارند که شایسته‌ی احترام هستند و با دلیل و مدرک باید نسبت به پذیرش یا رد آن‌ها اقدام کرد.

مسئولیت پرورش تفکر به‌ویژه تفکر فلسفی بیش از همه بر عهده‌ی آموزش و پرورش است. همان‌گونه که پاول² (1988) معتقد است تربیت انسان‌های صاحب اندیشه و ذهن کاوشگر باید هدف و محصول نهایی تعلیم و تربیت باشد (پاول، به نقل از اسلامی، 1382).

لیکن به‌نظر می‌رسد که تعلیم و تربیت رسالت خود را به خوبی انجام نداده است، مدارس امروز به جای توجه و تأکید بر مهارت‌های تفکر و پرورش آن‌ها در کودکان، بیشتر بر انتقال اطلاعات و حفظ کردن تکیه دارند و تغییراتی هم که صورت می‌گیرد، در عمل نتوانسته است بهبودی در این زمینه ایجاد نماید.

بر این اساس در چند دهه‌ی اخیر، لزوم تغییرات و توجه به امر پرورش تفکر بیش از پیش احساس شده و بسیاری از کشورها به این نتیجه رسیده‌اند که قدرت استدلال کودکان باید تقویت شود. در همین راستا تلاش‌هایی نیز انجام گرفته است که مهم‌ترین آن‌ها برنامه‌ای با عنوان "فلسفه برای کودکان"³ است و هدف آن اصلاح وضعیت آموزش تفکر در آموزش و پرورش است.

¹Smith

²Paul

³Philosophy for Children

فلسفه برای کودکان از سوی متیو لیپمن¹ در اواخر دهه‌ی 1960 بر اساس رهنمودهای دیویی² و ویگوتسکی³ به وجود آمده است (لیپمن، 1387). تقویت تفکر انتقادی، تفکر خلاق و تفکر مراقبتی/مسئولانه⁴ از ابتدای دوران کودکی، داوری خوب، ابداعات خلاق، توجه مسئولانه به محیط و اطرافیان، تربیت شهروندان معقول، خودآگاه، دقیق، مسئولیت‌پذیر و ... از جمله هدف‌های این برنامه هستند (ناجی، 1383).

این برنامه به دنبال تقویت مهارت‌های تفکر از دوران کودکی است. لیپمن معتقد است "به محض اینکه کودک نخستین سال تحصیلی خود را شروع کند باید به سرعت اقدام کنیم و بهبود وضعیت فکری او را به عنوان هدفی در نظر بگیریم که به همه‌ی حوزه‌های یادگیری‌اش نفوذ کند. علاوه بر این باید خود تفکر و (نه تفکر درباره‌ی چیزی) را به عنوان یک موضوع مورد مطالعه به کودکان ارائه دهیم" (لیپمن، به نقل از فیشر، 1385 الف: 267).

در این راستا، لیپمن به این نتیجه رسید که بهترین روش برای آموزش تفکر به کودکان استفاده از داستان است (فیشر، 1385 الف). لیپمن و همکارانش در این برنامه تلاش دارند از طریق ارائه‌ی مجموعه داستان‌های دارای مضامین فلسفی، ویژگی‌های مهم تفکر فلسفی را که در طول تاریخ مورد توجه فیلسوفان بوده است، به کودکان بیاموزند (جهانی، 1386).

1-2- بیان مسأله

در سال‌های اخیر پرورش مهارت‌های تفکر در کودکان جایگاه و اهمیت ویژه‌ای کسب کرده است. در این راستا نظریه‌پردازان و پژوهشگران به شناخت و تبیین تفکر و مهارت‌های اساسی آن

¹Matthew Lipman

²Dewey

³Vygotsky

⁴Caring Thinking

پرداخته‌اند. از میان مهارت‌های اساسی تفکر، تفکر فلسفی به دلیل جایگاه ویژه‌ای که در پرورش درست اندیشیدن و حل مسأله دارد، اهمیت به‌سزایی یافته است.

ریچاردز (2007) معتقد است نه تنها داشتن مهارت‌های فکری برای کودکان ضروری است بلکه توانمند بودن آن‌ها برای استفاده از این مهارت‌ها اهمیت به‌سزایی دارد. قضاوت و استدلال اجزاء اساسی تفکر هستند اما چگونگی کاربرد و پرورش آن‌ها متناسب با ویژگی‌ها و خصوصیات کودکان شایسته‌ی تأمل می‌باشد. یکی از ابزارها جهت پرورش تفکر، داستان است، که یکی از عناصر مهم برنامه‌ی فلسفه برای کودکان به‌شمار می‌آید.

داستان‌ها ابزار نمادین معنادهی و الگوی طبیعی تفکر به‌شمار می‌آیند و ما پیش از مدرسه از طریق افسانه‌ها، داستان‌های کودکانه و تاریخچه‌ی خانوادگی، آن‌ها را فرا می‌گیریم. داستان‌ها ترکیب قدرتمندی از سازمان‌دهی و انتقال اطلاعات و معنادهی به زندگی دارند (اسکندری و کیانی، 1386).

شارپ¹ معتقد است هنگامی که داستانی توسط کودکان مورد بحث قرار می‌گیرد، به وسیله‌ی نقلیه‌ای تبدیل می‌شود که کودکان و نه بزرگسالان آن را کنترل می‌کنند. برخلاف متون سنتی، داستان متعلق به کودکان است. آن‌ها از داستان استفاده می‌کنند تا مفاد بحث را شکل دهند و پرسش‌های فلسفی خود را بیان کنند (شارپ، 1387 ب).

لیکن، با وجود اهمیتی که داستان در پرورش تفکر، به ویژه تفکر فلسفی دارد، به نظر می‌رسد فعالیت‌های چندانی در این زمینه صورت نگرفته است.

بر این اساس، پژوهش حاضر بر آن است تا به بررسی و مقایسه‌ی سه گروه ادبیات داستانی (افسانه‌های² ایرانی، کتاب‌های داستانی - تصویری ایرانی و کتاب‌های داستانی - تصویری خارجی) متناسب برای گروه سنی "الف" و "ب"، بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی بپردازد تا راهنمای عملی برای کلیه افرادی باشد که با تعلیم و تربیت کودکان سر و کار دارند و در انتخاب داستان مناسب به آن‌ها کمک کند.

¹ Sharp
² Folktale